

<p style="text-align: center;">CYNLLUN IAITH GYMRAEG</p> <p style="text-align: center;">CYNGOR TREF PWLLHELI</p> <p style="text-align: center;">Cymeradwywyd y Cynllun hwn gan Gomisiynydd y Gymraeg ar 28ain Fawrth 2018</p>		<p style="text-align: center;">CYNGOR TREF PWLLHELI</p> <p style="text-align: center;">WELSH LANGUAGE SCHEME</p> <p style="text-align: center;">This Scheme was approved by the Welsh Language Commissioner on 28th March 2018</p>
<p>Mae Cyngor Tref Pwllheli wedi mabwysiadu'r egwyddor, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, y bydd yn trin y Gymraeg â'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal. Mae'r cynllun hwn yn nodi sut y bydd y Cyngor yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd ym Mhwllheli.</p>	1	<p>Pwllheli Town Council has adopted the principle that in the conduct of public business in Wales it will treat Welsh and English on a basis of equality. This scheme sets out how the Council will implement that principle in the provision of services to the public in Pwllheli.</p>
<p>Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall aelodau'r cyhoedd fynegi eu barn a'u hanghenion yn well yn eu dewis iaith, mai mater o arfer da yn hytrach na goddefgarwch yw eu galluogi i ddefnyddio'u dewis iaith ac y gall gwadu'r hawl i ddefnyddio eu dewis iaith eu rhoi mewn sefyllfa anfanteisiol. Bydd y Cyngor felly yn cynnig i'r cyhoedd yr hawl i ddewis pa iaith i'w defnyddio wrth ymdrin ag ef.</p>	2	<p>The Council recognises that members of the public can express their views and needs better in their preferred language, that enabling them to use their preferred language is a matter of good practice rather than a concession and that the denial of that right could place members of the public at a real disadvantage. The Council will therefore offer the public the right to choose which language to use in dealings with the Council.</p>
<p>Nod y Cyngor mewn perthynas â'r Cynllun hwn yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ galluogi pawb sydd yn defnyddio gwasanaeth neu drafod gyda'r Cyngor neu'n cyfrannu at y broses ddemocrataidd i wneud hyn trwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg yn ôl dewis personol yr unigolyn. ○ hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. ○ annog eraill i hyrwyddo a defnyddio'r Gymraeg yn y gymuned. 	3	<p>In relation to this Scheme, the Council aims:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ to enable everyone who receives or uses the Council's services or contributes to the democratic process to do so through the medium of Welsh or English, according to personal choice. ○ to encourage the use of the Welsh language in the community. ○ to encourage others to use the Welsh language in the community.
<p>Ymhlith prif ddyletswyddau'r Cyngor mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ cynnal a chadw llwybrau cyhoeddus; ○ ystyried materion cynllunio; ○ awgrymu gwelliannau yn ymwneud â phriffyrdd; 	4	<p>Amongst the Council's main duties are:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ maintain public footpaths; ○ consider planning matters; ○ suggest improvements regarding highways;

<ul style="list-style-type: none"> ○ cydweithio â'r heddlu i ddiogelu'r gymuned; ○ darparu goleuadau Nadolig yn flynyddol; ○ rhoi cymorth ariannol i nifer o fudiadau gwirfoddol ac elusennol; ○ gofalu am seddau eistedd a byrddau arddangos cyhoeddus; ○ penodi cynrychiolwyr ar nifer o gyrff lleol ac allanol. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ work with the police to safeguard the community ○ provide Christmas lights every year; ○ provide financial assistance for various voluntary organisations and charities; ○ look after public seating and notice boards; ○ appoint representatives to numerous local and outside bodies.
<p>Mae gan y Cyngor 15 o aelodau etholedig, ac mae'r Clerc yn gweithio'n rhan amser.</p> <p>Mae nifer o grwpiau cymdeithasol, diwylliannol a chymunedol yn chwarae rhan flaenllaw ym mywyd yr ardal. Mae'r Cyngor yn gweithio i hyrwyddo datblygiadau cymunedol a gweithgareddau cymdeithasol gan ymateb i anghenion lleol er mwyn gwella safonau byw yn yr ardal.</p>	5	<p>The Council has 15 of elected members, and the Clerk works part time.</p> <p>There are a number of social, cultural and community groups that play a prominent part in the life of the community. The Council is working to promote community development and social activities and respond to local needs to improve the living standards in the area.</p>
<p>Polisiau a mentrau</p>	6	<p>Policies and initiatives</p>
<p>Wrth lunio neu ystyried polisiau a mentrau newydd, bydd y Cyngor yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ asesu eu heffaith ieithyddol gan ofalu eu bod yn gyson â'r Cynllun Iaith; ○ hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg pryd bynnag y bydd hynny'n bosibl, ac yn symud yn nes at weithredu'r egwyddor o gydraddoldeb yn llawn bob cyfle a ddaw; ○ ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg ymlaen llaw ynglŷn ag unrhyw fwriad fyddai'n effeithio ar y Cynllun hwn, neu Gynllun unrhyw gorff cyhoeddus arall. Ni newidir y Cynllun hwn heb gytundeb y Comisiynydd ymlaen llaw; ○ sicrhau bod y sawl sydd yn ymwneud â llunio polisiau yn ymwybodol o'r Cynllun ac o gyfrifoldebau'r Cyngor o dan Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011; ○ sicrhau y bydd mesurau yn y Cynllun yn cael eu gweithredu wrth roi polisiau a mentrau newydd ar waith. 		<p>In devising new policies and initiatives the Council will:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ assess their linguistic effect and ensure that they are consistent with the Welsh Language Scheme; ○ promote and facilitate the use of Welsh wherever possible and will move closer to implementing the principle of equality fully at every opportunity; ○ consult with the Welsh Language Commissioner in advance regarding proposals that will affect the scheme, or the scheme of any other public body. The scheme will not be altered without the Commissioner's agreement; ○ ensure that those involved in formulating policy will be aware of the Scheme, and of the Council's responsibilities under the Welsh Language Act 1993 and the Welsh Language (Wales) Measure 2011; ○ ensure that the measures contained in the Scheme are applied to new policies and initiatives when they are implemented.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Pan ymgynghorir â'r Cyngor ar geisiadau cynllunio, bydd y Cyngor yn annog ymgeiswyr i godi arwyddion Cymraeg ar safleoedd megis swyddfeydd, busnesau a siopau ac archfarchnadoedd drwy gyfeirio at natur ieithyddol yr ardal. ○ Pan ymgynghorir â'r Cyngor ynglŷn ag enwau strydoedd, datblygiadau ac ystadau newydd bydd y Cyngor yn cefnogi defnyddio enwau Cymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ When the Council is consulted on planning applications, the Council will encourage applicants to erect signs in Welsh in locations such as offices, businesses and shops and supermarkets by referring to the linguistic nature of the area. ○ When the Council is consulted on the naming of streets, developments and new estates, the Council will support the use of Welsh names.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Lle mai dim ond mân wahaniaeth sydd rhwng y sillafiad Cymraeg â'r Saesneg o enw lle, stryd, ward, neu gymuned bydd y Cyngor yn cefnogi mabwysiadu'r ffurf Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Where only minor differences exist between the Welsh and English spelling of place, street, ward, or community names, the Council will support the adoption of the Welsh version.
<p>Safonau ansawdd</p>	<p>7</p>	<p>Standards of quality</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd y Cyngor yn darparu gwasanaeth o'r un safon uchel ac yr un mor brydlon yn y ddwy iaith. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Services provided in English or Welsh will be of an equally high standard and equally prompt.
<p>Ymdrin â'r cyhoedd sydd yn siarad Cymraeg</p>	<p>8</p>	<p>Dealing with the Welsh-speaking public</p>
<p>Gohebu ysgrifenedig (post ac e-bost)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd y Cyngor yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg neu'r Saesneg. ○ Ni fydd ateb gohebiaeth trwy gyfrwng y Gymraeg yn achosi oedi. ○ Caigg gohebiaeth Gymraeg ei ateb yn Gymraeg. ○ Bydd gohebiaeth yn dilyn sgwrs ffôn neu wyneb yn wyneb neu gyfarfod lle sefydlwyd mai'r Gymraeg yw dewis iaith person yn Gymraeg, er mae'n bosibl na chynhaliwyd y drafodaeth yn y Gymraeg. ○ Dechreuir pob gohebiaeth ag aelod o'r cyhoedd yn ei dewis/ddewis iaith lle bo hynny'n hysbys. 		<p>Written communication (mail and e-mail)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ The Council will welcome correspondence in either English or Welsh. ○ Correspondence through the medium of Welsh will not in itself lead to any delay ○ Every letter received in Welsh will be answered in Welsh. ○ All correspondence following a telephone or face-to-face conversation in Welsh or a meeting where it was established that Welsh is the preferred language of the person, although the discussion may not have been held through the medium of Welsh, will be in Welsh. ○ All correspondence with a member of the public will be initiated in his/her preferred language if known.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Os nad yw dewis iaith yn hysbys, bydd gohebiaeth ddechreuol y Cyngor yn ddwyieithog. ○ Bydd pob cylchlythyr a llythyr safonol i'r cyhoedd yn ddwyieithog. ○ Ble'n berthnasol, bydd papur pennawd swyddogol y Cyngor yn cynnwys datganiadau yn y ddwy iaith yn ei gwneud hi'n glir y croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg neu'r Saesneg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ If language choice is not known, initial correspondence from the Council will be bilingual. ○ All circular or standard letters to the public will be bilingual. ○ Where relevant, the Council's official headed paper will include a statement in both languages making it clear that correspondence is welcome in either Welsh or English.
<p>Cyfathrebu dros y ffôn</p>	<p>9</p>	<p>Telephone calls</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd y Clerc yn rhoi cyfarchiad dwyieithog ac yn croesawu galwadau ffôn i'r swyddfa yn Gymraeg croesawu galwadau ffôn yn Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ The Clerk will give a bilingual greeting and will welcome telephone calls to the office in Welsh.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pan ddaw swydd y Clerc yn wag bydd y Cyngor yn ei hysbysebu gan nodi fod sgiliau dwyieithog yn hanfodol er mwyn i'r Cyngor allu cynnig gwasanaeth dwyieithog i'r cyhoedd. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ When the Clerk's post becomes vacant it will be advertised confirming that bilingual skills will be essential so that the Council can offer a bilingual service to the public.
<p>Cyfarfodydd cyhoeddus a drefnir gan neu ar ran y Cyngor</p>	<p>10</p>	<p>Public meetings organised by or on behalf of the Council</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Croesewir cyfraniadau yn y Gymraeg neu'r Saesneg mewn cyfarfodydd cyhoeddus a gynhelir gan y Cyngor. Gwneir hyn yn glir yn y papurau sy'n galw neu'n hysbysebu'r cyfarfod. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Contributions are welcomed in either Welsh or English at public meetings held by the Council. This will be stated clearly in the notices that inform or publicise the meeting.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd unrhyw gyfarfod cyhoeddus a gynullir i drafod y Gymraeg, addysg Gymraeg, treth y Cyngor neu wybodaeth am etholiad/isetholiad lleol yn ddwyieithog. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Any public meeting that is held to discuss the Welsh Language, Welsh medium education, Council Tax or any information regarding local elections/by-elections will be bilingual.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd pob cyhoedduswydd am gyfarfod cyhoeddus o'r fath yn ddwyieithog. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ All publicity for public meetings will be bilingual.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Os yw'n hysbys ar gychwyn y cyfarfod bod pawb sy'n 		<ul style="list-style-type: none"> ○ If it is evident at the beginning of a meeting that all those

<p>bresennol yn siarad Cymraeg, cynhelir y cyfarfod yn Gymraeg.</p>		<p>present speak Welsh, the meeting will be held in Welsh.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cyngor yn darparu offer cyfieithu ar gyfer y di-Gymraeg, yn ôl y galw, mewn cyfarfod cyhoeddus a drefnir gan neu ar ran y Cyngor. 		<ul style="list-style-type: none"> The Council will provide translation facilities for non Welsh-speakers, according to need, for public meetings arranged by or on behalf of the Council.
<ul style="list-style-type: none"> Pan fo'n hysbys i'r Cyngor fod aelod o'r cyhoedd yn dymuno siarad Cymraeg mewn cyfarfod cyhoeddus fyddai fel arall yn uniaith Saesneg, dylid parchu hynny trwy wneud y trefniadau cyfieithu priodol. 		<ul style="list-style-type: none"> When the Council is aware that a member of the public wishes to speak Welsh in a public meeting that would otherwise be conducted in English, this should be respected by providing appropriate translation arrangements.
<ul style="list-style-type: none"> Wrth gychwyn y cyfarfod, bydd y Cadeirydd yn dwyn sylw mynychwyr at wasanaeth cyfieithu ar y pryd pan fo ar gael. 		<ul style="list-style-type: none"> At the start of the meeting, the Chair shall draw attendees' attention to interpretation services when available.
<ul style="list-style-type: none"> Bydd unrhyw ddeunyddiau ysgrifenedig megis taflenni neu sleidiau sy'n cael eu cynhyrchu gan y Cyngor ac yn cael eu defnyddio mewn cyfarfod cyhoeddus yn ddwyieithog. 		<ul style="list-style-type: none"> Any written materials such as leaflets or slides that are produced by the Council and used in public meetings will be bilingual.
<p>Cyfarfod arferol y Cyngor</p>	11	<p>Ordinary Council meetings</p>
<ul style="list-style-type: none"> Mae cyfarfodydd y Cyngor yn cael eu cynnal yn Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> The Council's meetings are conducted in Welsh.
<ul style="list-style-type: none"> Bydd pob hysbysiad a Rhaglen o gyfarfodydd y Cyngor yn ddwyieithog. 		<ul style="list-style-type: none"> The notice and Agenda for the Council's meetings will be bilingual.
<ul style="list-style-type: none"> Bydd y cofnodion yn Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> The minutes will be in Welsh.
<p>Cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda'r cyhoedd</p>	12	<p>Face-to-face meetings with the public</p>
<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cyngor yn croesawu cyfarfodydd gyda'r cyhoedd yn y Gymraeg neu'r Saesneg, ac yn gofalu fod trefniadau yn cael eu gwneud i alluogi unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n dymuno gwneud hynny i drafod materion yn y Gymraeg gyda'r Clerc. 		<ul style="list-style-type: none"> The Council will welcome meetings with the public in either Welsh or English, and will ensure that appropriate arrangements are taken to enable any member of the public to discuss matters with the Clerk in Welsh should they wish to do so.

Gwefan a safleoedd rhwydweithio cymdeithasol	13	Websites and social media sites
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd cyhoeddiadau a wneir ar ran y Cyngor ar y we yn Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Announcements made on the internet on behalf of the Council will be in Welsh.
Hunaniaeth gorfforaethol	14	Corporate identity
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd enw'r Cyngor yn Gymraeg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ The Council's name is to be in Welsh.
Llunio a chyhoeddi deunyddiau cyhoeddus	16	Producing and publishing public documents
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd pob deunydd a anelir at y cyhoedd megis dogfennau, deunydd esboniadol neu ffurflenni grant, yn ddwyieithog gyda'r ddwy iaith yn ymddangos yn yr un ddogfen. Argreffir y ddau fersiwn ochr yn ochr lle bo'n bosibl er mwyn hwyluso croesgyfeirio, dosbarthu a chynnig dewis iaith. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ All publications aimed at the public, such as documents, explanatory material or grant forms will be bilingual with both language versions forming one document. The versions will be printed side-by-side where possible to facilitate easy cross-reference, distribution and offer language choice.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Os bydd fersiynau Cymraeg a Saesneg yn cael eu cyhoeddi ar wahân, bydd y ddau fersiwn yn ymddangos ar yr un pryd, yn cael eu dosbarthu gyda'i gilydd a byddant yr un mor hawdd i'w cael. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ If Welsh and English versions are published separately they will appear simultaneously, be distributed together and be equally accessible.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd hysbysebion swyddi yn ymddangos yn ddwyieithog mewn cyhoeddiadau Saesneg/dwyieithog ac yn Gymraeg yn unig mewn cyhoeddiadau Cymraeg gyda throednodyn yn Saesneg. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Job advertisements will appear bilingually in English/bilingual publications and in Welsh only in Welsh language publications with a footnote in English.
Gwobrwyo grantiau a chymorth ariannol	17	Awarding grants and financial assistance
<ul style="list-style-type: none"> ○ Yn y manylion a roddir i'r rhai sy'n bwriadu ymgeisio am gyfraniad ariannol tuag at weithgareddau lleol, bydd y Cyngor yn gwneud yn glir fod angen i ymgeiswyr ddisgrifio sut y maent yn bwriadu adlewyrchu natur ieithyddol y gymuned a'u cynulleidfa yn y gweithgaredd(au) y maent yn gofyn am gefnogaeth ariannol tuag ato(ynt). Wrth bwysu a mesur ceisiadau, bydd y Cyngor yn sicrhau fod ymgeiswyr wedi adlewyrchu natur ieithyddol y gymuned a'u cynulleidfa yn briodol yn eu cais. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ In the information that is sent to those intending to apply for financial assistance towards local activities, the Council will make it clear that there is need for applicants to describe how they intend to reflect the bilingual nature of the community and their audience in the activity(ies) for which they require financial support. When considering applications, the Council will ensure that applicants have appropriately reflected the linguistic nature of the community and their audience in their application.

<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cyngor hefyd yn hysbysu'r ymgeisydd am y menter iaith lleol all ddarparu cyngor a chymorth ymarferol ynglŷn â chynnwys dwyieithog y gweithgaredd, gan gynnwys gwybodaeth ar unrhyw grantiau sydd ar gael at y pwrpas hwn. 		<ul style="list-style-type: none"> The Council will also notify the applicant that the local menter iaith can provide advice and practical assistance in relation to the bilingual content of the activity, including information on grants available for this purpose.
<p>Gwasanaethau a ddarperir gan drydydd parti</p>	<p>18</p>	<p>Services provided by a third party</p>
<ul style="list-style-type: none"> Bydd unrhyw drefniadau a wneir gan y Cyngor i ddefnyddio trydydd bartïon i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar ei ran yn cydymffurfio â gofynion penodol y Cynllun fel a amlinellwyd gan y Cyngor. Bydd y Cyngor yn nodi pa fesurau perthnasol o'r Cynllun y bydd angen i'r trydydd parti gydymffurfio â nhw yn y manylebau tendro neu gontract. 		<ul style="list-style-type: none"> Any arrangements made by the Council to use a third party to deliver services to the public on its behalf will comply with the specific requirements in the Scheme as outlined by the Council. The Council will outline which relevant measures in the Scheme the third party will have to adhere to within the tendering or contract specifications.
<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen i'r trydydd parti gadarnhau ei fod wedi cydymffurfio â'r mesurau perthnasol o'r Cynllun trwy adroddiad. 		<ul style="list-style-type: none"> The Third party will need to confirm that it has complied with the relevant aspects of the Scheme by report.
<p>Trefniadau gweinyddol a monitro</p>	<p>19</p>	<p>Administrative arrangements and monitoring</p>
<ul style="list-style-type: none"> Mae gan y Cynllun hwn gefnogaeth lawn y Cyngor. 		<ul style="list-style-type: none"> This scheme has the full support of the Council.
<ul style="list-style-type: none"> Y Clerc fydd yn gyfrifol am weithrediad y Cynllun o ddydd i ddydd o fewn y Cyngor. 		<ul style="list-style-type: none"> The Clerk will be responsible for implementing the Scheme on a day-to-day basis within the Council.
<ul style="list-style-type: none"> Yn ôl y galw bydd y Clerc yn sicrhau bod canllawiau a chyfarwyddiadau ar gael i bawb sydd yn ymwneud â gweithredu'r Cynllun. 		<ul style="list-style-type: none"> According to need, the Clerk will ensure that guidelines and instructions will be available to all who are involved in the implementation of the scheme.
<ul style="list-style-type: none"> Clerc y Cyngor fydd yn gyfrifol am fonitro gweithrediad y Cynllun. 		<ul style="list-style-type: none"> Responsibility for monitoring the Scheme will rest with the Clerk of the Council.
<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cyngor yn derbyn adroddiad blynyddol byr ar weithrediad y Cynllun, a fydd yn cael ei gyhoeddi'n lleol [e.e. y wasg leol, byrddau arddangos lleol, papur bro misol ayyb], ac anfonir copi ohono at Gomisiynydd y 		<ul style="list-style-type: none"> The Council will receive a brief annual report on implementing the Scheme that will be displayed locally (for example, the local press, local information boards, monthly papur bro and so on) with a copy being sent to

<p>Gymraeg. Bydd y Cyngor hefyd yn gwahodd trigolion Cymraeg yr ardal i gynnig eu barn am y gwasanaeth a sut y gellir ei wella, trwy gadw copi cyhoeddus o'r Adroddiad mewn mannau amlwg yn lleol.</p>		<p>the Welsh Language Commissioner. Also the Council will invite local Welsh speaking residents to offer their views on the service and how it could be improved, by placing a copy of the Report in prominent local locations.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd y Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cynllun yn rheolaidd mewn mannau amlwg yn lleol 		<ul style="list-style-type: none"> ○ The Council will publicise the Scheme regularly.
<p>Cwynion</p>	<p>20</p>	<p>Complaints</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Dylid cyfeirio unrhyw sylwadau, cwynion neu awgrymiadau sy'n gysylltiedig â'r Cynllun i sylw: <p>Cyngor Tref Pwllheli Swyddfa'r Cyngor Pwllheli 01758 701454 clercycyngor@cyngortrefpwllheli.co.uk</p>		<ul style="list-style-type: none"> ○ Any comments, complaints or suggestions regarding the Scheme should be addressed to: <p>Cyngor Tref Pwllheli, Swyddfa'r Cyngor Pwllheli 01758 701454 clercycyngor@cyngortrefpwllheli.co.uk</p>
<p>Adolygu</p>	<p>21</p>	<p>Review</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd y Cyngor yn adolygu cynnwys y Cynllun hwn pob 3 blynedd. 		<ul style="list-style-type: none"> ○ The Council shall review the contents of this Scheme every 3 years.